залежності від галузі це може бути як підготовка ґрунту й посадкового матеріалу, так і купівля молодняку чи закладка яєць) й до кінцевого споживання. Тобто мова йде не просто про транспортування, а й про виробництво, складування, інформаційне забезпечення усіх процесів.

Список використаних джерел:

1. Логістика товарного ринку: монографія / [Буркинський Б.В. та ін.]; за заг. ред. Буркинського Б.В., Лисюка В.М.; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. – Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2018. – 244 с.; 2. Грушко, В., & Ковчар, Р. (2023). Сучасне розуміння глобальних ланцюгів вартості. *Вчені записки Університету «КРОК»,* (1(69), 9–14. https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-69-9-14; 3. Волинець М.Л. Удосконалення логістичних процесів в аграрному секторі України. *Економіка транспортного комплексу*, вип.36, 2020. С. 113-128.

Сухіна О. М. канд. екон. наук, с.н.с.
Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України, Київ, Україна
Бодюк А.В., канд. екон. наук, с.н.с.
Науково-дослідний заклад «Ресурси», м. Київ, Україна

Екологічна ситуація із забрудненням водних екосистем в селах Бориспільської об'єднаної територіальної громади

До вкрай актуальних належать проблеми збереження сіл і сільського довкілля. Оскільки забруднення різними способами в них водних об'єктів, наземних і підземних, невпинно зростає. Як приклад, дуже плачевною є ситуація зі станом озера Біле села Рогозів Бориспільської ОТГ Київської області. Раніше нами піднімалося питання про цю екосистему, але з'явилась інша інформація і результати очищення озер сусідніх сіл. Ініціатору Сухіній О.М. довелось декілька разів протягом 2-х місяців проїжджати по вул. Озерній села Рогозів на велосипеді, то їхати там неможливо через дуже забруднене атмосферне повітря поблизу тієї частини озера, куди в 90-ті почали зливати каналізаційні води з багатоповерхівок до болотця, що біля озера. Незрозуміло: як там взагалі проживають люди, а особливо діти. Біля іншої частини озера запахів не чутно, і там переважно левади, а будинків мало.

На нашу думку, для того, щоб озерні екосистеми залишалися незабрудненими, необхідно не лише їх одноразово очистити, а й щороку підтримувати чистоту. Адже держава виділяла сотні тисяч гривень на очищення озер сусідніх сіл Бориспільського району (після того, як приїжджав Президент України до Борисполя саме для вирішення цього питання), але через пару років ті водойми знову стали забрудненими.

Лісів у с. Рогозів Бориспільського району немає. Є лиш малий занедбаний парк. І влада села хоче в першу чергу розчищати парк (один парк повністю

вирубали, й зробили дитячу площадку). Тому необхідно піднімати питання про те, щоб у першу чергу спасти озеро Біле. Раніше там щодня цілий рік чутно було сміх дітлахів. А декілька років ніхто до озера не ходить. Лиш автор Сухіна О.М. катається на ковзанах - єдина на все село.

Якби озеро функціонувало, покращувалася б і демографічна ситуація, й поліпшувалося б здоров'я людей, адже діткам, окрім барів зі спиртним, немає де відпочивати. А біля озера дітки швидше починають дружити, грають в командні ігри з м'ячем, веселяться. Не треба забруднювати атмосферне повітря, літаючи до Турції чи Єгипту, витрачати значні кошти, особливо під час війни. Ми дуже переймаємося питанням забруднення, заболочення, засмічення озерної системи Біле с. Рогозів. Такі негативні процеси інтенсивне продовжуються впродовж кількох років, і плавати чи вудити рибу неможливо: і вода й атмосферне повітря інколи так смердять, що навіть підійти до озера не можна. І вода в озері стала коричневою через каналізаційні стоки.

Сухіною О.М. зроблено декілька фото, які відображають вкрай незадовільний екологічний стан території села. На озері Біле с. Рогозів Бориспільського району сфотографувала наслідки його забруднення та заростання (фото 1). На цьому фото 1 видно, що озеро Біле села Рогозів заросло очеретом. Цей процес невпинно прогресує. Між дорогою та очеретом видно сніг - це там раніше була берегова лінія.

Рис.1. Вид на озеро Біле с. Рогозів з Пн-Зх. Берегова лінія екосистеми за кілька років відійшла на 10-15м (фото к.е.н., с.н.с. Сухіної О. М.)

На іншому фото видно луки, куди стікають каналізаційні стоки із багатоповерхівок с. Рогозів, які вже активно просочилися до озерної води, і вона стала коричневою три роки тому. Там цілодобово стоїть нестерпний сморід, тобто дуже забруднене атмосферне повітря на півдні озера Біле. Болото відділене

від озера вузькою дорогою і через підземні води забруднюючі речовини потрапляють до озера Біле. Також є фото розбитих пляшок з-під спиртного, яке розпивають за кілька метрів від храму. І вздовж усієї берегової лінії не можна зайти до озера Біле без спеціального взуття, бо можна серйозно порізати ноги (було багато випадків).

Прямо біля озера розміщені установи, магазини, бари, столова, житлові будинки, людські городи. Використання миючих засобів, солі взимку для танення снігу, ядохімікатів призводить до забруднення озерної екосистеми. Виходячи з того, що озеро Біле знаходиться в низині, то всі жителі села його забруднюють, адже шкідливі речовини із підземними водами можуть дійти й до озера. Село Рогозів має видовжену форму, а озеро Біле розташоване посередині. Майже для кожного городу й кожного поля використовуються яди для боротьби із шкідниками та гербіциди - для боротьби із бур'янами.

Як видно з фото 1, декілька будівель та людських городів знаходиться безпосередньо біля озера Біле, тому вони повинні сплачувати більше екосистемних платежів. Взагалі територію села й поля у вигляді кругу можна поділити на три частини: якщо зробити коло навколо озера (зона 1), коло посередині села (зона 2) та коло по околицях села (зона 3). Залежно від того, в якій зоні розташоване те чи інше господарство, екосистемні платежі будуть відрізнятися. Тому нами розроблено диференціацію екосистемних платежів за використання озерної екосистеми. Наприклад, якщо за 100% взяти розмір екосистемних платежів для зони 1 (найближче розміщені до озера), то в зоні 2 вони можуть становити 25% від розміру вищезазначених екосистемних платежів, а в зоні 3 - 50%.

Таким чином, навіть там, де немає військових дій, гинуть ґрунтові, водні, лісові екосистеми через недобросовісних жителів України і байдужість влади. І якщо які кошти з'являються у місцевої влади, вони йдуть на що завгодно, але не на спасіння особливо вразливих водних екосистем. І не бояться навіть Президента України, який приїздив спасати забруднені озера Бориспільщини. А в багатьох випадках екосистеми спасти вже неможливо, як це сталося із озерцем Бурсуківка, що біля каналу поблизу с. Рогозів.

Дуже жахливою є ситуація в с. Рогозів Бориспільського району, де гине й озеро Біле. Владі байдуже: вони роблять ремонти (що могло б зачекати), викорчували парк, і закупили каруселі для дітлахів, яких в Рогозові дуже мало (до храму ходять п'ятеро); будують лікарню, хоча є ще де приймати хворих, яких все рівно відправляють до лікарень Борисполя чи Києва. Діти рідке народжуються, а похорон є майже щодня. Тобто, влада с. Рогозів що-небудь для звітності робить для 20-30 осіб, які зрідка користуються тими чи іншими послугами, а не спасає озеро Біле, екосистемними послугами якого могли б користуватися 3000 жителів села щодня (хто - рибу вудити, хто - плавати, хто - на ковзанах кататися). А дітлахи там би перебували 365 днів на рік, як ми так робили. Натомість у селі майже щороку звершують суїцид підлітки. От немає їм куди піти в селі, окрім бару, де напитися спиртного.

Тому, на першому етапі доцільно побудувати нову каналізацію від багатоповерхівок, придбати очищувальну установку для очищення

каналізаційних стоків. Далі провести повне очищення озера Біле, як це робили в радянські часи, запустити рибу. І впровадити екосистемні платежі за використання водних, ґрунтових, паркових екосистем, аби зберігати їх і надалі. Можна насадити ліс. Все це сприятиме поліпшенню демографічної ситуації в селі. Схожа ситуація в дуже багатьох населених пунктах України, де немає господаря. Тому розглянутий нами приклад та інноваційні пропозиції щодо впровадження екосистемних платежів стануть у нагоді для багатьох старост.

Хоменко Л.М., канд. екон. наук, доцент
Басенков Д.С., Дуднік Д.О. здобувачі вищої освіти ступеня бакалавр
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського, Україна

Управління запасами зерна при транспортуванні

Запаси є важливою складовою виробничого процесу та задоволення потреб споживачів, максимізації прибутків підприємства. Для ефективної діяльності підприємств запаси повинні бути оптимальними, адже накопичення їх значного обсягу призводить до замороження коштів на тривалий строк, зниження їх ліквідності, зростання витрат на утримання, а їх нестача до простоїв виробництва, незадоволення вимог споживачів, а отже, і зниження конкурентних переваг.

Ускладнення процесів інституційно-ринкової трансформації зернової галузі України характеризується зміною моделі розвитку зернового ринку. Перевиробництво зерна в країні вимагає збільшення експортного потенціалу галузі, фізичні можливості якого обмежені інфраструктурними проблемами розвитку зернової логістики. Таким чином формується основна проблема подальшого розвитку зернового підкомплексу країни. З проведених досліджень можна запропонувати шляхи оптимізації транспортування зернових вантажів залізничним транспортом.

В умовах виходу вітчизняних зернотрейдерів на світовий ринок додаткові фінансові ресурси планується спрямувати на закупівлю рухомого складу під вантажні перевезення зерна. Важливим аспектом конструкторської уніфікації виступає оптимізація номенклатури сучасних хопер-дозаторів для зерна і зернових культур, що мають однакове або схоже експлуатаційне призначення. Асортиментна політика стосовно сучасних вагонів-хоперів особливої форми кузова для перевезення зернових культур повинна визначати раціональне співвідношення за стадіями життєвого циклу виробів, які одночасно пропонуються виробником на ринку транспортних засобів для перевезення зерна.

Керівництво «Крюковського вагонобудівного заводу» прагне до розширення асортименту, в тому числі на ринку вагонів-хоперів для перевезення зернових культур, з метою як збільшення своєї частки на ринку, так і забезпечення зростання самого ринку в умовах нарощування в країні валових